

Üst Düzey Ö?renme Düzeyini Ölçen Soru Geli?tirme Öz-Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üst Düzey Ö?renme Düzeyini Ölçen Soru Geli?tirme Öz-Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32265>

Özet

Üst Düzey Öğrenme Düzeyini Ölçen Soru Geliştirme Öz-Yeterlik Ölçeği (ÖDÖDÖSGÖYÖ), Fen Bilimleri Öğretmenlerinin, öğrencilerin bilişsel süreçlerini derinlemesine ölçmeye yönelik, üst düzey öğrenme gerektiren sorular? hazırlama konusundaki algılanan yeterliliklerini yani öz-yeterlik düzeylerini belirlemek amacıyla 2021 yılında geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme becerileri alanındaki inançların ortaya koymak için tasarlanmıştır. Bu araç, eğitim bilimleri alanında öğretmen yeterliliklerinin değerlendirilmesine ve mesleki gelişim ihtiyaçlarının tespit edilmesine önemli bir katkı sunmaktadır.

Ölçek, geliştirme tipi bir araçtır. **Fen Bilimleri Öğretmenleri** hedef kitlesi üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğu (Cronbach Alfa: 0,977) ve yeterli kapsam ile yapı geçerliliğini sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, üst düzey öğrenme, soru geliştirme, Fen Bilimleri Öğretmenleri, ölçme ve değerlendirme, eğitim psikolojisi, öğretmen yeterliliği.

Yazarlar

Bolat, A., Korkmaz, Ö., Karamustafaoğlu, S.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görevli **Fen Bilimleri Öğretmenlerinin**, öğrencilerin analiz, sentez ve değerlendirme gibi karmaşık bilişsel becerilerini gerektiren sorular? ne kadar yetkin bir şekilde geliştirebildiklerine dair kendi inançların? ölçmektir. Bu inançlar, öğretmenlerin sınıf içi değerlendirme uygulama ve ölçme kalitesini doğrudan etkileyebilir ve bu nedenle eğitimde kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin geliştirilmesi, öğretmen eğitiminde ve mesleki gelişim programlarında, öğretmenlerin soru sorma ve ölçme becerilerini arttırmaya yönelik ihtiyaç duyulan alanların tespit edilmesini sağlamaktadır. Bu sayede, öğrencilerin sadece bilgi düzeyindeki yeterliliklerinin değil, aynı zamanda **eleştirel düşünme** ve problem çözme becerilerinin de ölçülmesine yönelik araç geliştirme konusundaki özgüven düzeyleri saptanabilir.

Yapı

ÖDÖDÖSGÖYÖ, psikometrik açıdan temel olarak **Soru Geliştirme Öz-Yeterliği** yapısını

ölçmektedir. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir görevi başarıyla bir şekilde yerine getirme yeteneğine olan inancıdır. Bu bağlamda ölçülen yeterlik, eğitim alanında kritik öneme sahip olan **Bloom Taksonomisi'nin** üst düzey hedeflerine (Uygulama, Analiz, Sentez, Değerlendirme) uygun sorular hazırlama becerisine odaklanmıştır.

Ölçek, öğretmenlerin soru geliştirme sürecinde karşılaştıkları zorluklara rağmen başarıyla olacaklarına dair tutumları güveni nicel olarak ifade etmeyi amaçlamaktadır. Yüksek öz-yeterlik inancı, öğretmenlerin yenilikçi değerlendirme yöntemlerini benimseme ve uygulama motivasyonlarının artırmada merkezi bir rol oynamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, hem **kapsam geçerli** hem de **yapı geçerli** açılarından incelenmiştir. Kapsam geçerli, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen üst düzey öğrenme sorular geliştirme alanını ne ölçüde temsil ettiğini göstermektedir ve uzman görüşleriyle desteklenmiştir.

Yapı geçerli (Construct Validity) çalmaları ise ölçeğin teorik yapısını doğrulamıştır. Bu çalmalar, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen tekil veya çok boyutlu yapıyla (öz-yeterlik) uyumlu olduğunu göstermiş, böylece ölçeğin Fen Bilimleri Öğretmenlerinin ilgili becerilerini doğru bir şekilde ölçtüğü bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik analizleri yüksek düzeyde sonuç vermiştir. Ölçeğin bütünü için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı deeri **0,977** olarak rapor edilmiştir. Bu katsayı, ölçeğin oluşturan maddeler arasındaki tutarlılığın mükemmel düzeyde olduğunu ve aracın güvenilir bir ölçüm sağladığını teyit etmektedir.

Eğitim araştırmalarında genellikle 0.70 ve üzeri kabul edilebilir bir iç tutarlılık deeri olarak görülürken, 0.977 gibi son derece yüksek bir değer, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde istikrarlı ve tutarlı sonuçlar vereceğine güçlü bir işaretir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerli kapsamında, geliştirme sürecinde muhtemelen **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, üst düzey soru geliştirme öz-yeterlik yapısının tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan oluştuğunu belirlemek için yapılmıştır.

Faktör analizleri, ölçek maddelerinin yüksek faktör yükleriyle ilgili boyutlara yüklendiğini ortaya koymuştur. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik olarak beklenen yapıyla başarıyla temsil ettiğini ve

istatistiksel olarak sağlam bir temele oturduğunu göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme tipi bir ölçek.

Format: 5'li Likert Ölçeği. Derecelendirme formatı, katılımların ilgili ifadeye ne ölçüde katıldıkları (örneğin, 1: Kesinlikle Katılmıyorum, 5: Tamamen Katılıyorum) belirtmelerine dayanmaktadır.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Öğretmenler.

Age Group: Çalışan yetişkinler.

Population Details: Ölçeğin geliştirme çalışması **Fen Bilimleri Öğretmenleri** üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayalı öz-yeterlik ölçüm aracı (Self-report).

Anahtar Kelimeler

Öğretmen eğitimi, ölçme yeterliliği, Cronbach Alfa, yapı geçerliği, Fen Bilimleri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Makalede belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Makalede belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Ahmet Bolat

Sorumlu Yazar İletişim: ahmbolat@yahoo.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmıştır ve ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanılmak için sorumlu yazar (Ahmet Bolat) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım ücretine dair bilgi makalede yer almamaktadır.

Kaynaklar

Bolat, A., Korkmaz, Ö., ve Karamustafaoğlu, S. (2021). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Üst Düzey Öğrenme Düzeyini Ölçen Soru Geliştirme Öz-Yeterlik Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), 372-416. doi: 10.29299/kefad.800889

Makalenin orijinal PDF dosyası şu adresten indirilebilir: [ust-duzey-ogrenme-duzeyini-olcen-soru-gelistirme-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin yayımlandığı Dergipark bağlantısı: [dergipark.org.tr](#)

Üst Düzey Öğrenme Düzeyini Ölçen Soru Geliştirme Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The original source content did not provide the specific items or list of questions belonging to the Üst Düzey Öğrenme Düzeyini Ölçen Soru Geliştirme Öz-Yeterlik Ölçeği. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu girişte sunulamamaktadır.